

Tudor Arghezi intre credinta si tagada - Via Dolorosa

Nascut in anul 1880, viata lui Tudor Arghezi este profund marcata de cele doua razboaie mondiale precum si de prospera perioada interbelica. Marele poet, prozator si gazetar, dupa adevaratul sau nume Ion N. Theodorescu, este o personalitate mult controversata a literaturii romane, in principal datorita noilor concepte literare adoptate, precum estetica uratului, dar nu in ultimul rand datorita vietii si filosofiei sale.

Conceptele ilustrate de Arghezi in creatia sa se afla intr-o stransa relatie de cauzalitate cu biografia sa. Astfel, sistemele sale lirice se contureaza in jurul a catorva concepte diametral opuse precum existenta, dragostea si moartea la fel cum drumul vietii sale il poarta de la munca intr-o fabrica de zahar, la viata monahala si chiar pana la meseria de ceasornicar.

Vasta experienta a eului empiric arghezian se reflecta in atitudinea eului liric, una dintre dominantele universului sau liric fiind constituita de poezia cautarilor religioase. Vazut de catre critici ca un poet aflat intre "credinta si tagada", Tudor Arghezi a creat intre anii 1927 si 1967 optsprezece psalmi publicati in mai multe volume de poezii. Acest fapt demonstreaza preocuparea permanenta a lui Arghezi pentru problematica filosofica a relatiei omului cu Dumnezeu, fiind definita ca lirica existentiala, ca o poezie "monumentala si grea a zborului sufletesc catre lumina" (G. Calinescu).

Originea psalmilor arghezieni trebuie cautata in Psaltirea lui David, primul autor de scrieri religioase intitulate "psalmi". Denumirea de psalm provine din cuvantul grecesc "psalmos" care inseamna compunere poetica cu caracter de rugaciune, oda, elegie sacra, imn.

Cei 151 psalmi ai lui David sunt, in general, imnuri de lauda sau multumire adresate lui Dumnezeu. Pe de alta parte, psalmii filosofici, in sfera carora se incadreaza si psalmii lui Arghezi, sunt scrieri cu un caracter laic, monologuri adresate Divinitatii in care se exprima, de obicei, dileme legate de relatia omului cu Dumnezeu.

Daca in psalmii biblici tonul monologului este unul de tanguire, psalmii arghezieni reflecta revolta eului liric la adresa Divinitatii, ajungand chiar si la nivelul de sfidare ("De cand s-a intocmit Sfanta Scriptura, Tu n-ai mai pus picioru-n batatura"). Apare, deci, o contradictie intre cele doua tipuri de psalmi, o contradictie intre omul Vechiului Testament, credincios si smerit, si omul modern, pierdut in tumultul vietii cotidiene, care incearca din rasputeri sa gaseasca un semn al prezentei Divinului in lumea inconjuratoare.

Se contureaza, deci, ideea ca omul modern, pentru a-L regasi pe Dumnezeu, trebuie sa se elibereze din tiparele vietii de zi cu zi, sa invinga prejudecatile sociale si, deci, sa parcurga un drum al patimilor, o adevarata "Via dolorosa", similara celei parcurse de catre Isus. Calea evolutiei spirituale a psalmilor lui David este una a credintei in timp ce calea psalmilor arghezieni este plina de renuntari, suferinte si zbucium sufletesc ("Trairea mea se cheama viata si omoara").

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Calea Crucii, drumul parcurs de Isus din Gradina Ghetimani pana la locul rastignirii, pe muntele Golgota, insemna suferinta, umilire, purificare prin durere fizica dar mai presus de toate, acceptarea tuturor patimilor. Acest drum presupune o ascensiune in plan spiritual si in acelasi timp un declin fizic, finalizat prin moarte si inviere, adica triumful lui Dumnezeu asupra raului.

Via dureroasa pe care o strabate Tudor Arghezi este un drum menit sa-l poarte pe "calator" de la conditia de om de rand pana la apropierea de Dumnezeu, pana la dialogul direct cu Divinitatea. Ca si Calea Crucii, acest drum este unul al suferintei insa a unei suferinte pe plan spiritual. Isus isi accepta suferintele in timp ce Arghezi se revolta in fata lor. De aceea, drumul pe care il contureaza psalmii arghezieni se afla sub blestemul ciclicitatii sau chiar al caderii sufletesti.

in psalmii sai, Arghezi exprima o larga paleta de atitudini, stari si sentimente pe care acesta le simte in legatura sa spirituala cu Dumnezeu.

intr-o prima faza, eul liric se simte un "protejat al Divinitatii", inzestrat cu harul lirismului si in acelasi timp, dezamagit de lumea inconjuratoare care ii pare superficiala, dominata de interese materiale si de setea de putere. El isi vede moartea ca un moment de izolare fata de lume, vrea sa ramana singur cu Dumnezeu, eliberat de toate piedicile pe care societatea i le aseaza in cale. ("Vreau sa pier in bezna si in putregai Nencercat de slava, crancen si scarbit Si sa nu se stie ca ma dezmiardai si ca-n mine tu insuti vei fi trait."). Pentru autor, unicul sprijin spiritual in aceasta existenta este Dumnezeu, pentru care simte o iubire mistuitoare ("Ard catre tine-ncet ca un taciune"). Scopul suprem al eului liric este gasirea, sau mai bine spus regasirea Divinitatii ("Te caut mut, te-nchipui, te gandesc.").

Pentru eul liric, aceasta stare sufleteasca se identifica cu inceputul declinului spiritual deoarece "pasiunea" lui fata de Dumnezeu se transforma in patima, in dorinta de a obtine cat mai mult. El se simte chinuit, confuz si singur ("Tare sunt singur, Doamne, si piezis"), devine "indarjit" in cautarea lui, simtind parca departarea care incepe sa apara intre el si Divinitate ("tepos si aspru-n indarjire vie").

Cu cat cautarea lui Dumnezeu devine mai apriga, cu atat scopul ei devine mai distant. Arghezi se razvrateste si il acuza pe Dumnezeu de instrainare fata de om, de faptul ca nu se mai arata ca in timpurile biblice si, deci, acesta este motivul pentru care si oamenii, la randul lor se indeparteaza de El ("De cand s-a intocmit Sfanta Scriptura Tu n-ai mai pus picioru-n batatura. si anii mor si veacurile pier Aici sub tine, dedesubt, sub cer.").

Cu o sete patimasa de absolut in suflet, poetul il cauta pe Dumnezeu, cauta o dovada a perfectiunii, doreste o certitudine. Este cuprins de indoilei, de nerabdare, il cauta, spera, se indoieste, se simte invins. Resemnarea se accentueaza cu atat mai mult cu cat eul liric constientizeaza impasul in care se afla si imposibilitatea de a atinge cunoasterea absoluta. Zbuciumul cautarii nu pare sa mai aiba nici un sens ("O viata-ntreaga zadarnic, am strabatut...Dar ajungand in piscuri si-n rapi incrucisate Sa birui inaltimea vazui ca nu se poate.").

Dupa aceasta experienta a deznadejdei, Tudor Arghezi renunta la patima cautarii. El se simte dezamagit spiritual de Divinitate, se simte parasit si ii reproseaza lui Dumnezeu ca a facut viata omului nu doar din viata si moarte ci si din chinuri si iubire ("Dar tu mi-ai spus odinioara Ca ne ucide moartea, nu viata si iubirea Nu mi-ai vorbit de lacrimi niciodata... Tu n-ai facut pamantul din mila si iubire, iti trebuia loc slobod, intins in cimitire").

Acest drum al patimilor porneste de la conditia omului de rand si continua descendent din punct de vedere a evolutiei spirituale. in punctul initial, Arghezi este aproape de Dumnezeu, dar doreste mai mult, iubirea devine patima si, asemeni primilor oameni, el cade in pacat. Cu fiecare incercare de a se apropia de idealul sau, eul liric se afunda din ce in ce mai mult in necredinta pana cand, dupa ce survine dezamagirea, el renunta la cautare. Totusi, finalitatea acestei Via dolorosa este nesigura deoarece, renuntand la patima cautarii, autorul se elibereaza de pacatul care i-a declansat caderea si reintra in ignoranta din punct de vedere al relatiei sale cu Dumnezeu, intorcandu-se, deci, la punctul initial.

Setea de cunoastere, dorinta de a-l cunoaste pe Dumnezeu reprezinta pentru Arghezi, ca si pentru primii oameni, caderea in pacat. Drumul parcurs de psalmist, suferintele pe care le-a indurat au reusit sa spele acel pacat originar, redandu-i sansa de a fi din nou aproape de Divinitate. "Fericiti cei saraci cu spiritul caci aceia il vor vedea pe Dumnezeu." Sa fie, oare calea ignorantei cea pe care trebuie sa pasim cu totii pentru a ne reintoarce in Gradina Edenului... ?

Plan de idei

I. Introducere

1. Scurta bibliografie
2. Viata lui Tudor Arghezi se reflecta in creatia sa lirica
3. Scurta descriere a creatiei lirice argheziene

II. Cuprins

1. Notiunea de psalm
 - Psalmii biblici
 - Psalmii filosofici
2. Disconcordanta dintre psalmii biblici si cei filosofici
3. Greutatea regasirii lui Dumnezeu
4. Calea Crucii
5. Via dolorosa a lui Arghezi
6. Ipostazele eului liric in psalmii arghezieni
 - "protejat al Divinitatii"
 - chinuit, confuz si singur
 - razvratirea
 - insetat de absolut

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

- dezamagit spiritual si parasit

III. incheiere

1. Sinteza "drumului" arghezian